

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DIN COMRAT
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И ИССЛЕДОВАНИЙ РМ
КОМРАТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

Conferința științifico-practică
internațională
«Știință. Educație.
Cultură»

Международная научно-
практическая конференция
«Наука. Образование.
Культура»

32-ая годовщина
КОМРАТСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА

СБОРНИК СТАТЕЙ

ТОМ 3

Филология
История. Археология. Этнология и региональные исследования
Культура и искусство

КОМРАТ, 2023

Главный редактор и составитель:

Сулак С.К., доктор филологических наук, конференциар университетар, КГУ

Члены редакционной коллегии:

Банкова И.Д., доктор филологических наук, конференциар университетар, КГУ

Бойкова Л.В., доктор филологических наук, конференциар университетар, КГУ

Кирдякин А.А., доктор филологических наук, конференциар университетар, КГУ

Технический редактор:

Лупашку С.И., университетский ассистент, КГУ

Публикации в сборнике носят аналитический, информационный или справочный характер. За достоверность сведений, изложенных в статьях, ответственность несут авторы публикаций.

Мнение редакционной коллегии может не совпадать с мнением авторов. При перепечатывании ссылка на материалы конференции обязательна. Издание охраняется Законом РМ об авторском праве.

Любое воспроизведение материалов, размещенных в сборнике, как на бумажном носителе, так и в виде ксерокопирования, сканирования и размещение в Интернете без согласия издателя, запрещается.

“Știință. Educație. Cultură”, conferință științifico-practică internațională (2023 ; Comrat). Conferința științifico-practică internațională “Știință. Educație. Cultură” = Международная научно-практическая конференция “Наука. Образование. Культура” : Сборник статей / главный редактор и составитель: Сулак С. К. – Комрат : Б. и., 2023 (A&V Poligraf) – . – ISBN 978-9975-83-254-0.

Т. 3 : Филология. История. Археология. Этнология и региональные исследования. Культура и искусство. – 2023. – 589 p. : fig., tab. – Antetit.: Min. Educației și Cercet. a Rep. Moldova, Univ. de Stat din Comrat. – Texte : lb. rom., engl., găăuză etc. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 10 ex. – ISBN 978-9975-83-257-1.

082=00

Ș 85

Адрес проведения конференции Молдова, ул. Галацана 17, Комрат, Комратский государственный университет, Актовый зал, **веб-адрес:** www.kdu.md

Bilimkomitetin başı/Președintele comitetului științific /Председатель научного комитета:

Rector, Dr. conf. univ., *Serghei Zaharia*, Univeristatea de Stat din Comrat, Moldova

Bilimkomitetin baş yardımcısı / Copreședintele comitetului științific/Сопредседатель научного комитета:

Dr. conf. univ., *Sofia Sulac*, Prorector pentru activitate științifică și relații internaționale, USC, Moldova

Dr. conf. univ., *Gheorghe Sult*, Prorector pentru activitate didactică, USC, Moldova

Bilim komitetin azaları/Membrii comitetul științific/Члены научного комитета:

1. Prof. Dr., *Silvo Devetak*, IR Faculty of Law University of Maribor, Slovenia

2. Dr., *Dorin Festeu*, Buckinghamshire University, High Wycombe, UK

3. Prof. Dr., *Adrian Adăscăliței*, Universitatea tehnică "Gheorghe Asachi", din Iași, România

4. Prof. Dr., *Ali Aksu*, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

5. Prof. Dr., *Ali Coşkan*, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye

6. Prof. Dr., *Karadeniz Turan*, Baibü Ziraatve Doğa Bilim leri Fak., Bahçe Bitkileri Bölümü, Bolu, Türkiye

7. Prof. dr., *Mitko Hitov*, Sofia State University of World and National Economy, Bulgaria

8. Prof. dr., *Srdjan Redzepagic*, Balkan Institute of Science and Innovation, University of the Côte d'Azur, France

9. Prof. Dr. *Nadejda Özakdağ*, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye

10. Prof. univ. dr. ing. *Puiu Lucian Georgescu*, Rector, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați, România

11. Ph.D., Assistant Professor, *Andrea Tomášková*, University of Finance and Administration, Czech Republic

12. Ph.D., Assistant Professor, *Roman Śmietański*, Opole University of Technology, Poland

13. Dr. conf. univ., *Gina-Aurora Necula*, Decan, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați, România

14. Dr., *Kudret Safa Gümüş*, Aksaray Üniversitesi, Türkiye

15. Doç. Dr., *Kürşat Şamil Şahin*, Bartın Üniversitesi, Türkiye

16. Doç. Dr., *Adem Koc*, Eskişehir Osmangayı

17. Doç. Dr., *Liubov Çimpoeş*, Hitit Hitit Üniversitesi, Çorum, Türkiye

18. Prof. univ., dr. hab. *Stepan Varban*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

19. Prof. univ., dr. hab., *Dmitri Parmakli*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

20. Prof. univ., dr. hab., *Alla Levitscaia*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

21. Prof. univ., dr. hab., *Antonina Derendovscaia*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

22. Prof. univ., dr. hab., *Mihail Birgău*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

23. Prof. univ., dr. hab., *Alla Cotelnic* Academia de Studii Economice din Moldova, Moldova

24. Prof. univ., dr. hab., *Natalia Vinogradova*, National Institute for Economic Research, Moldova

25. Prof. univ., dr. hab., *Viorica Goras-Postică*, Univeristatea de Stat din Moldova, Moldova

26. Dr. *Piotr Paşali*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

27. Conf. univ., dr., *Serghei Cara*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

28. Conf. univ., dr., *Liudmila Todorici*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

29. Conf. univ., dr., *Igor Arseni*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

30. Conf. univ., dr., *Oxana Curteva*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

31. Conf. univ., dr., *Ivanna Bancova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

32. Dr., *Güllü Karanfil*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

33. Conf. univ., dr., *Larisa Boicova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

34. Conf. univ., dr., *Svetlana Curacsina*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

35. Conf. univ., dr., *Alexei Chirdeachin*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

36. Conf. univ., dr., *Svetlana Ghenova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

37. Conf. univ., dr., *Igor Ianac*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

38. Conf. univ., dr., *Olga Tatar*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

39. Dr. *Galina Mutaf*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

Hazırlamak komiteti/Comitet de organizare/Оргкомитет:

1. Dr., *Georgina Ciobotaru*, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați, România

2. Ph.D., Assistant Professor, *Elzbieta Karaś* Opole University of Technology, Poland

3. Ph.D., Assist. Prof., *Katarzyna Łukaniszyn-Domaszewska*, Opole University of Technology, Poland

4. Doç. Dr., *Resul Bağrı*, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Türkiye,

5. Conf. univ., dr., *Tatiana Velicova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

6. Conf. univ., dr., *Maria Ianioglo*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

7. Conf. univ., dr., *Larisa Horozova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

8. Maestro în Arta, *Tatiana Sciogoleva*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

9. Drd, lector univ., *Svetlana Lupaşcu*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

10. Drd, lector univ., *Tatiana Todorici*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

11. Drd, lector univ., *Liudmila Nedu*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

12. Drd, lector univ., *Irina Poidolova*, Universitatea de Stat din Comrat, Moldova

СОДЕРЖАНИЕ

SEKTIYA VI. FILOLOGIYA SECȚIUNEA VI. FILOLOGIE СЕКЦИЯ VI. ФИЛОЛОГИЯ

6.1. YABANCI DİLLÄR HEM KULTARALAR ARASI KOMUNİKATIYA/ 6.1. LIMBI STRĂINE ȘI COMUNICARE INTERCULTURALĂ/ 6.1. ИНОСТРАННЫЕ ЯЗЫКИ И МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ

THE PRAGMATIC ANALYSIS OF THE BUSINESS DISCOURSE: FEATUES AND PRINCIPLES Asma Nesba	12
STRUCTURA FONETICĂ A UNITĂȚILORMONOFONEMATICE CONSONANTICE COMPUSE ÎN CONTEXTUL SISTEMULUI CONSONANTIC (ÎN BAZA MATERIALULUI LIMBILOR ENGLEZĂ ȘI GERMANĂ) Chirdeachin Alexei	17
ASPECTUL EXTRALINGVISTIC AL PREGĂTIRII PROFESIONALE ÎN DOMENIUL LIMBILOR STRĂINE Chirdeachin Alexei, Sofia Sulac	21
NEOLOGISM AS A CONCEPT IN THE MODERN ENGLISH LEXICOLOGY Sandu Tatiana, Sciuchina Olga	24
WAYS OF FORMING NEW WORDS IN THE LANGUAGE OF MEDICINE Taulean Micaela	28
PRINCIPII SPECIFICE ÎN FORMAREA COMPETENȚEI FONOLOGICE LA STUDENȚI-FILOLOGI Usatii Larisa, Barbăneagră Alexandra, Dermenji Svetlana	32
CREATING VIDEOS AS A PROJECT WORK IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING Ternova Natalya	36
LA PERSPECTIVE DE L'APPROCHE ACTIONNELLE DANS L'ENSEIGNEMENT/APPRENTISSAGE DES LANGUES VIVANTES Maleavschi Maria	39
STRUCTURILE COMPARATIVE STABILE CA MODALITATE DE CONSERVARE A INFORMAȚIILOR CULTURALE Hirbu Stella	43
PLANIFICAREA ȘI LIVRAREA DEMERSULUI DIDACTIC LA ADULȚI- O ABORDARE SISTEMICĂ Andronic Carolina	48
THE TEACHER'S ROLE IN TEACHING PRONUNCIATION Anghelova Alexandra	52
STRATEGII METACOGNITIVE A PREDĂRII LIMBII ENGLEZE PRIN ÎNVĂȚAREA PERSONALIZATĂ Apachița Svetlana	54
ON THE ROLE OF CONVERSION IN MODERN ENGLISH Călăraș Angela	60
ENUNȚUL AVERBAL IN SLOGANELE PUBLICITARE FRANCEZE Enicov Cristina	63

VERBAL PHRASEOLOGICAL UNITS OF THE ENGLISH LANGUAGE EXPRESSING POSITIVE EMOTIONS Nicolaeva Prascovia	67
UTILIZAREA DIFERITELOR ABORDĂRI DIDACTICE ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE Panainte Lidia	71
TRANSLATING THE PARADOX IN POETRY Petrea Galina	76
РАСТУЩЕЕ ВЛИЯНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ ЯЗЫК Давыдова Ирина, Золотой Александр	82
МИГРАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА) Дойникова Марина	85
СПЕЦИФИКА ПРЕЦЕДЕНТНЫХ ТЕКСТОВ В ЭКОЛОГИИ ТРАНСПОРТНОЙ ЯЗЫКОВОЙ КОММУНИКАЦИИ Исакова Алла	89
БОДО КИРХГОФ «ВНЕЗАПНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ» („WIDERFAHRNIS“): В ПОИСКАХ УТРАЧЕННОГО Новикова Нина	92
К ПРОБЛЕМЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОСМЫСЛЕНИЯ ГОРОДСКОГО ПРОСТРАНСТВА (НА ПРИМЕРЕ ГОРОДСКОГО ТЕКСТА РОМЕНА ГАРИ) Ревуцкая Елена	95
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГРЕКО-ЛАТИНСЬКИХ АФІКСІВ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ Цвид-Гром Олена	98
РОЛЬ И МЕСТО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО КОМПОНЕНТА В СИСТЕМЕ ОБУЧЕНИЯ РКИ Боброва Юлиана	101
КОНТУРЫ «ЧУЖОЙ КУЛЬТУРЫ» И ЭТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ИХ ПЕРЕДАЧИ ПРИ ПЛАТФОРМИЗАЦИИ ПРОЦЕССА ПЕРЕВОДА Макаревич Татьяна	105
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВОЕННОГО ДИСКУРСА В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ Насибова Лютвия	110
ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ В СВЕТЕ КРИТЕРИАЛЬНОГО ОЦЕНИВАНИЯ ДЕСКРИПТОРАМИ Орлиогло Лидия	114
ОСНОВНЫЕ МОДЕЛИ ТЕРМИНОДЕРИВАЦИИ В ПРЕДМЕТНОЙ ОБЛАСТИ "КОМПЬЮТЕРНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ" (НА МАТЕРИАЛЕ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА) Тодорич Татьяна	120
6.2. GAGAUZ DİLİ NEM TÜRK DİLLERİ 6.2. LIMBA GĂGĂUZĂ ȘI LIMBI TURCICE 6.2. ГАГАУЗСКИЙ И ТЮРКСКИЕ ЯЗЫКИ	
TÜRK KÜTÜPHANECİLİĞİNDE BİR ÖNCÜ: ADNAN ÖTÜKEN Altay Ahmet, Çolaklar Huriye	126
TÜRK DÜNNÄSİ LİTERATURASININ SEDEFLERİNİ GAGAUZLARA TANITAN ŞAİR STEPAN KUROGLO Arnaut Tudora	131

УДК 378.147: 81'243

<https://orcid.org/0000-0003-4348-9398>

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГРЕКО-ЛАТИНСЬКИХ АФІКСІВ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Цвид-Гром Олена,

к. філол. н., доцент кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна

e-mail: Tsvidgrom@gmail.com

orcid id: 0000-0003-4348-9398

Abstract. The peculiarities of formation of terminological literacy of future specialists of veterinary medicine are considered. It is emphasized that the knowledge of the basics of special vocabulary and the basic Greek-Latin vocabulary ensures the professional terminological literacy of a specialist, lays the foundation for students for their further assimilation of knowledge from specialized disciplines. Knowledge of the basics of Latin grammar, special vocabulary and the main Greek-Latin vocabulary provides professional terminological literacy to future specialists, lays the foundation for further assimilation of knowledge from specialized theoretical and clinical professional-practical disciplines (general chemistry, medical biology, anatomy, histology, pharmacology), clinical disciplines. An important stage in the study of Latin is the ability to combine grammatical knowledge, primarily within the limits of Latin nouns and adjectives, with the study and independent formation of the term, understanding the meaning of word-forming elements - Latin and Greek roots, suffixes and prefixes, laying the foundations.

Keywords: Latin, term, greek-latin affixes, a sublanguage of veterinary medicine, semantics.

Невичерпним джерелом мови науки для багатьох народів протягом багатьох століть були латинська та грецька, що визначило етимологію термінологічних систем різних наук. Основне завдання під час вивчення латинської мови здобувачами вищої освіти аграрної сфери полягає у формуванні професійно-термінологічної компетентності, сфокусованої на вивченні латинської медичної термінології в таких її субтерміносистемах: анатомічна, фармацевтична, клінічна. Навчання термінологічної латини означає також створення передумов для усвідомленого засвоєння термінованих частин мови греко-латинського походження, що увійшли у відповідну субмову ветеринарії.

Ветеринарна термінологія – це сукупність найменувань, що позначають поняття ветеринарної медицини як науки, і спеціальних номенклатурних найменувань ветеринарної медицини як сфери професійної діяльності. Лексикон ветеринарної медицини становить кілька сотень тисяч слів і словосполучень. Величезний обсяг сучасної ветеринарної термінології пояснюється винятковим різноманіттям розкритих нею категорій наукових понять. Лінгвістами виконано цілий ряд досліджень ветеринарної термінології, що визначають її основні характеристики. Незважаючи на велику кількість праць, присвячених ветеринарній термінології у вітчизняній, і в зарубіжній літературі, лінгвістичний аспект вивчення термінологічної лексики потребує нових досліджень.

Задля отримання достовірних даних щодо представлення сучасної наукової мови ветеринарії, вченими проводяться комплексні дослідження, які поєднуються з етимологічним аналізом термінологічної лексики і екскурсом в історію створення та розвитку термінів-найменувань ветеринарії як науки (В. Німчук, І. Чепіга, В. Передрієнко та ін.).

Важливим є засвоєння значення тих словотворчих елементів латинської та грецької мов (терміноелементів, коренів, суфіксів, префіксів), знання яких спрощує запам'ятовування термінів, особливо клінічних, робить його свідомим, і, відповідно, легшим.

Найпоширенішими способами словотвору медичної термінології є:

1. **Префіксальний спосіб:** **a-**, **ad-**, віддалення, відсутність (*abducere* – відводити; *avitaminosis*); **ad-** наближення (*adducere* – приводити, *addere* – додавати); **ana-** розділення (*anatemno* – розсікати); **anti-** проти (*antitoxinum* – протитотрута); **de-** від рух від пред- *deducere* відводити; префікси **exo-/ecto-**, **epi-** називають способи поширення, розміщення на поверхні того, що названо основою: *exostosis*, *ectomia*, *epigastrium*, *epiglottis*, *epidermis*, *epicardium*, *epiphysis* тощо. Префікс **endo-** вказує на поширення чогось усередині того, що мотивовано похідною основою: *endocardium*, *endometrium*, *endoscopia*, *endometritis*, *endoplasma* тощо. Можна зазначити, що ця група префіксів виражає антонімічні відношення, що ґрунтуються на внутрішніх та зовнішніх ознаках понять. Префікс **extra-** у медичній термінології, на відміну від загальнонавчаної мови, де він виражає найвищу якість кого-небудь або чого-небудь, у процесі терміноутворення вживають на означення перебування поза межами того, що названо твірною основою: *extractio*, *extraabdominalis*, *extracardialis* тощо. Для позначення розташування або введення чогось у межах того, що називає похідна основа, уживається префікс **intra-**: *intraarticularis*, *intravenosus*, *intravitalis*, *intradermalis*. Префікс **hypo-** у медичній термінології є багатозначним та вживається на позначення:

а) розміщення, знаходження відносно того, що названо твірною основою: *hypoblastus*, *hypothalamus*, *hypophysis* тощо;

б) порушення, розладу, зниження того, що названо твірною основою: *hypobiosis*, *hypodynamia*, *hypoplasia*, *hyPOSECRETIO*, *hypotonia*, *hypotrophia*.

Префікс **hyper-**, у медичному терміноутворенні вживається на позначення найвищого ступеня виявлення кількісної та якісної ознаки, що названа мотиваційною основою: *hyperaemia*, *hypernephroma*, *hyperplasia*, *hypersalivatio*, *hypersecretio*, *hypertensio*, *hyperthermia*, *hypertonia*, *hypertrophia*, *hyperfunctio* тощо. Префікси **hyper-** та **hypo-** вступають в один з видів системних зв'язків у мовній системі, а саме антонімічний зв'язок, що можна проілюструвати наступними прикладами: *hyperplasia* – *hypoplasia*, *hypertonia* – *hypotonia*, *hypertrophia* – *hypotrophia* тощо. Слова, утворені за допомогою префікса **ultra-**, який вживається на позначення граничної, крайньої межі вияву того, що називає похідна основа, у медичній термінології представлені незначною кількістю лексем: *ultramaximum*. На позначення відсутності чогось при деривації медичних термінів вживається префікс **de-**, який має варіативні значення протилежності та застосовується: а) на позначення ліквідації, знищення: *decorticatio*, *demarcatio*, *defecatio*, *desinfectio*; б) на позначення порушення, розладу (аналогічне значення в синонімічному префіксі **dez-**: *degeneratio*, *decompressio*, *dehydratio*, *deformatio* тощо. Також зі значенням порушення, розладу вживається префікс **dys-**: *dysuria*, *dyskinesia*, *dysmenorrhoea*, *dyspepsia*, *dysplasia*, *dyspnoe*, *dystonia*, *dystrophia*, *dysphagia*, *dysfunctio*.

2. **Суфіксальний спосіб.** У процесі терміноутворення відповідну роль відіграють суфікси. Вони можуть вказувати на вид чи місце заняття, дію або результат дії, надавати терміну зменшувального значення, утворювати іменники, які означають знаряддя праці, заняття або місце заняття, називають якість чи абстрактне поняття. Для утворення термінів, які стосуються певної частини мови, використовується ряд суфіксів, які в межах цієї частини мови становлять лексико-семантичні групи слів.

Серед іменникових суфіксів першої відміни в анатомічній, гістологічній, клінічній чи фармацевтичній термінології найчастіше вживаються такі (подаємо разом із закінченням): 1. Суфікси **-ōl-a**, **-ūl-a** (**-cūl-a**) надають терміну зменшувального значення. Наприклад: *foveōla* – ямочка (від *fovea* – яма); *clavicūla* – ключиця (від *clavis* – ключ). Чітко обмеженим термінологічним значенням характеризуються грецькі суфікси: **-ismus** (вказує на хворобливий стан, уроджену або набуту патологію, відхилення від норм, отруєння, спричинене впливом різних чинників на організм); **-osis** (вказує на хворобливий процес із тривалим або хронічним перебігом, множинність, численні утворення); **-itis** (вказує на назви захворювань запального характеру); **-oma** (вказує на наявність доброякісних або злоякісних новоутворень у тканинах чи органах): *lip* + *oma* – жирова пухлина, ліпома; **-ema** (вказує на

наявність висипу, набряку або нариву) [1]. Суфікс *-ur*-а утворює іменники, які виражають дію або результат дії, наприклад: *fracture* – перелом (*від frango, fractum, ere – ламати*)

3. **Префіксально-суфіксальний спосіб.** *hypodermaticus* (*гиподерматікус*) – підшкірний; *hypoglossus* – під'язиковий; *suprarenalis* – наднирковий *gastrostomia, -ae f* – фістули шлунка. Прикладами терміоеlementів є словотворчі корені: *my-* м'яз, *chol-* жовч, *card-* серце, *alg-* біль, *ectomia-* видалення, *arthr-* суглоб, *gastr-* шлунок та ін. (*peri + metr + ūis* – запалення очеревини, яка покриває матку) або кореня і суфікса (*gastr + ūis* – гастрит, запалення слизової оболонки шлунка; *lip + oma* – жирова пухлина, ліпома).

4. **Складання основ.** Складні однослівні терміни утворюються шляхом сполучення двох або кількох коренів (основ) слів грецького походження за допомогою спеціального голосного *-o* чи без нього. Наприклад: *nephro-ptosis* – опущення нирки (нирок); *brady-cardia* – зменшена частота серцевих скорочень. При утворенні клінічних термінів використовуються, як правило, основи іменників грецького, рідше латинського або латинського і грецького походження, які знаходять шляхом відкидання закінчення від родового відмінка однини, наприклад, *haema, haemat-os* – кров (основа *haemat-*). Однак бувають випадки, коли при утворенні клінічних термінів вживається не справжня основа грецького іменника, а так звана основа називного відмінка, наприклад, *haem-o-globinum* – гемоглобін; *haem-ophthalmus* – крововилив в око.

Двослівні та багатослівні клінічні терміни за своєю структурою подібні до анатомо-гістологічних, і так само, як і вони, утворюються згідно з правилами латинської граматики.

Отже, щоб краще розуміти значення медичних термінів, правильно і усвідомлено користуватися ними, треба знати принципи їх утворення, паралельно з латинськими словами вивчати їх грецькі еквіваленти, а також кінцеві терміоеlementи.

Тож становлення медичної термінології супроводжувалося засвоєнням грецької мови та калькуванням грецьких медичних термінів. Так створювалася греко-латинська двомовність, властива античній медичній термінології, що збереглася до наших днів. Найпоширенішим способом поповнення наукової терміносистеми був морфологічний, зокрема словоскладання та афіксація. Комбінація основ і афіксів, словотвірних моделей як чистих (грецьких і латинських), так і змішаних (латино-грецьких та греко-латинських) уможливило не тільки позначення характерних ознак нового поняття, але й відобразило його місце в системі існуючих понять.

Знання основ латинської граматики, спеціальної лексики й основного греко-латинського словотворчого фонду забезпечує професійну термінологічну грамотність майбутнім фахівцям, закладає фундамент для подальшого засвоєння знань із профільних теоретичних і клінічних професійно-практичних дисциплін (загальної хімії, медичної біології, анатомії, гістології, фармакології), клінічних дисциплін. Важливим етапом у вивченні латини є вміння поєднувати граматичні знання, передусім у меж латинських іменників і прикметників, з вивченням і самостійним утворенням терміна, розумінням значення словотворчих елементів – латинських і грецьких коренів, суфіксів і префіксів.

Структурно-семантичний аналіз термінів сфери ветеринарії показав, що серед термінів-комполітів переважну більшість становлять терміни, які є похідними номінативними одиницями, а основними дериваційними процесами – префіксальний; суфіксальний, префіксально-суфіксальний способи та складання основ.

Греко-латинські афікси стандартизуються, що дуже важливо для термінології ветеринарії. Також важливим є той факт, що антична термінологічна спадщина стала основою міжнародного термінологічного фонду, а греко-латинські словотворчі елементи отримали статус міжнародних терміоеlementів.

Бібліографія:

1. Латинсько-український і українсько-латинський словник ветеринарно-медичних термінів /уклад. О.Ю.Балалаєва, Н.В.Галичина. К., 2004. 161 с.